

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านวิชาการและด้านบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร

กรรณิการ์ สุสม* สุดารัตน์ สารสว่าง** สุชาดา นันทะไชย*** สุนันท์ ศโกลสม****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านวิชาการ และด้านบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 แห่ง โดยมีครูโรงเรียนละ 1 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลอง สมการโครงสร้าง โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

ผลการวิจัยพบว่า

จากแบบจำลองของสมการ โครงสร้างมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1.42$) การประมาณค่าพารามิเตอร์ในแบบจำลอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.59 และ 0.36 ปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบปฏิรูปมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.32 และ 0.80 แต่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบ แลกเปลี่ยนไม่ได้ส่งผลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ทุกปัจจัยสามารถร่วมกัน อธิบายประสิทธิผลได้ร้อยละ 90

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านวิชาการ, บรรยากาศโรงเรียน, ประสิทธิผล, โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย

* นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558,

E-mail: kannikar_su@yahoo.co.th

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** รองศาสตราจารย์ ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Factors of Administrator Leadership, Academic, and School Climate Affecting Effectiveness of Private Early Childhood Schools in Bangkok

Kannikar Susom* Sudarat Srnsawang** Suchada Nantachai*** Sunan Solkosom****

Abstract

This research aimed to analyze academic leadership factor and school climate factor of the administrators, which directly and indirectly affects effectiveness of private early childhood schools in Bangkok. The samples were 247 private early childhood schools in Bangkok, one teacher from each of which were selected. The data-collecting instruments were the set of five-scaled questionnaires. The structural equation modeling with LISREL computer program was utilized to analyze the data.

The findings showed that:

It revealed that the developed structural equation model was well consistent with empirical data ($\chi^2 = 1.42$) The coefficient analysis found that the factors directly affecting school effectiveness were academic factor and climate school factor. The coefficient values for each factor were 0.59 and 0.36, respectively. Moreover, the factors which were indirectly affecting school effectiveness were academic factor and transactional leadership factor. Their coefficient values were 0.32 and 0.80, respectively. Transformational leadership factor was not affecting directly and indirectly on school effectiveness. All factors could be counted for 90 percent of the school effectiveness variance.

Keywords: Academic leadership factor, School climate, Effectiveness, Early childhood private school

* Student in Doctor of Education Degree in Education of Administration Program, Kasetsart University, 2015,

E-mail: kannikar_su@yahoo.co.th

** Assistant Professor in Faculty of Education in Kasetsart University

*** Associate Professor in Faculty of Education in, Kasetsart University.

**** Assistant Professor in Faculty of Education in Srinakharinwirot University.

บทนำ

ผลการประเมินทางการศึกษาระดับชาติของนักเรียนระดับปทุมวัย พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา และสังคมของนักเรียนระดับปทุมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนสูงกว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (เลขาธิการเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งปัญหาดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย รวมถึงปัจจัยทางการบริหารงาน และปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร ที่พบว่า โรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนรัฐบาลมีความแตกต่างกัน ซึ่งโรงเรียนเอกชนอาจจะให้ความสำคัญกับการบริหารงานแบบองค์กรทางธุรกิจ แต่โรงเรียนรัฐบาลซึ่งมีทรัพยากรทางการบริหารที่มากกว่า จะเน้นการบริหารงานตามหลักทางการศึกษา และยึดกฎหมายในการดำเนินงาน อาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลโดยรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนระดับเอกชนที่มักจะดีกว่าโรงเรียนของรัฐบาล (เจดนาเมืองมูล, 2551) ในงานวิจัยของทรงพล เจริญคำ (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ว่าโรงเรียนสังกัดเอกชน มีทรัพยากรทางการบริหารที่น้อยกว่าโรงเรียนสังกัดรัฐบาล จึงส่งผลทำให้ผู้บริหารอาจจะใช้หลักการบริหารทางธุรกิจเข้ามาบริหารจัดการกับโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อจิตวิทยาการทำงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาได้ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน โดยเฉพาะ โรงเรียนขนาดเล็ก ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ที่อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนในสังกัดรัฐบาล มีรูปแบบการบริหารงานทางการศึกษาที่ชัดเจนกว่าโรงเรียนเอกชน ซึ่งส่งผลทำให้บรรยากาศขององค์กร และทักษะของผู้บริหาร เอื้อประโยชน์ทำให้เกิดประสิทธิผลได้ดีกว่าโรงเรียนเอกชน นอกจากงบประมาณในการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนจะน้อยกว่าโรงเรียนรัฐบาล แล้วยังพบว่า แนวโน้มของรัฐบาล ยังได้ลดงบประมาณอุดหนุนโรงเรียนเอกชนในการจัดการศึกษาลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนเอกชนรับผิดชอบกับการบริหารจัดการตนเอง และเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การลดเงินอุดหนุนจากรัฐบาลดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนจากข้อมูลรายงานการประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนเอกชน โดยคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552) พบว่า เมื่อลดเงินอุดหนุนการศึกษาทำให้โรงเรียนเอกชนเกิดปัญหาด้านประสิทธิผล โดยเฉพาะประสิทธิผลด้านการปฏิบัติงานของครู ที่พบว่า มีอัตราการลาออกของครูอนุบาลโรงเรียนเอกชน อย่างต่อเนื่อง เพื่อสอบเข้ารับราชการแข่งขันเป็นข้าราชการ ซึ่งหมายความว่า หากครูโรงเรียนเอกชนสามารถสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู

ได้แล้วก็มักจะลาออกทั้งนี้เพื่อความมั่นคงในวิชาชีพและได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นปัญหาทำให้ขาดความต่อเนื่องในการสอนของครูทำให้ส่งผลต่อประสิทธิผลของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ซึ่ง Reid, Hopkins และ Holly (1988) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ปัจจัยในด้านการบริหารงาน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน Wimpelberg, Teddie และ Stringfield (1989) ได้สังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ตัวแปรสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่วน Purkey และ Smith (1983) ได้วิจัยเกี่ยวกับบรรยากาศโรงเรียน พบว่า การที่ครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ต่อกัน มีการวางแผนร่วมกันเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียนก็ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร บรรยากาศโรงเรียนจะเป็นความรู้สึกร่วมของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะมามีอิทธิพลต่อการกำหนดพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียนจะสร้างเสริมให้ครูปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายทำให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน สอดคล้องกับศิริวรรณ หวลกระสินธุ์ (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (Transformational leadership) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง สำหรับภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional leadership) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับบวก เช่นเดียวกับ Goodhart ได้ศึกษาผลผลิตทางการศึกษาของโรงเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ ความสำเร็จในโรงเรียนและประสิทธิผลของการวัดผล พบว่า ความเป็นผู้นำในการจัดองค์กรของผู้บริหาร ความมีคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นหนึ่งเดียวกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (Goodhart, 1991) ซึ่งกฤตธีตฤณณ์ ตู๋หมาด (2557) กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยด้านวิชาการ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ รวมทั้งบรรยากาศของโรงเรียนซึ่งจะทำให้ครูปฐมวัยทำงานอย่างมีความสุข อีกทั้งปัจจัยด้านวิชาการ นอกจากนี้ปัจจัยด้านวิชาการยังสนับสนุนให้ครูมีความรอบรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพัฒนาการซึ่งก็ย่อมทำให้เด็กปฐมวัยมีประสิทธิผลไปด้วยเช่นกัน

แนวคิดจากนักวิชาการทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทำการพัฒนาแบบจำลองสมการ โครงสร้างเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร โดยมีตัวแปรเชิงสาเหตุสำคัญที่จะทำการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำปฏิรูป

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน เพื่อที่จะดูทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงสาเหตุดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะ ให้กับโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาอย่างมีทิศทางได้อย่างเหมาะสม และรู้ว่าจะพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลได้ ควรจะพัฒนาด้านใดเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านภาวะผู้นำปฏิรูป ที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านวิชาการ ที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน

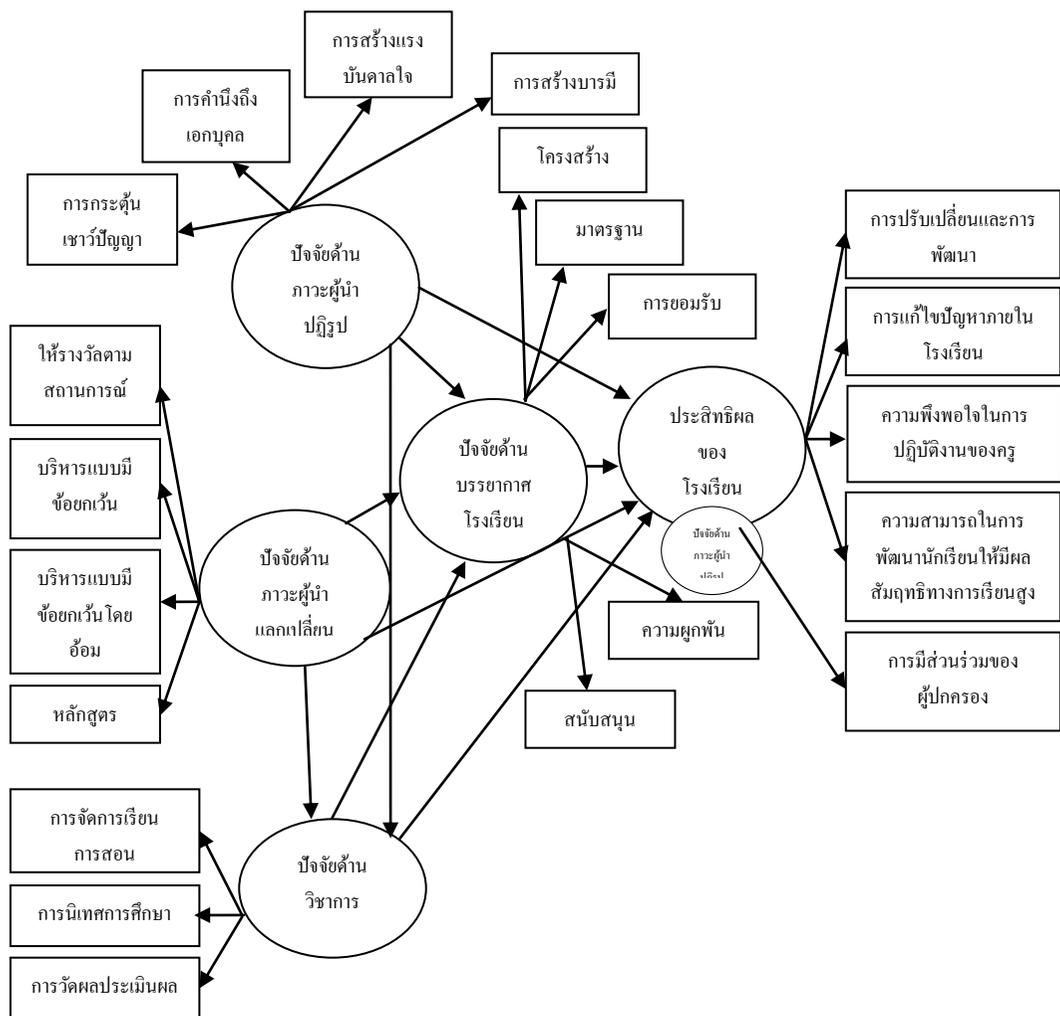
สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำปฏิรูป ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านวิชาการและปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
3. ปัจจัยด้านวิชาการ ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนและส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
4. ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แบบจำลองสมการ โครงสร้างนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Hoy and Miskel (1991); Bass (1985) ที่เสนอคล้ายกันถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนว่าประกอบไปด้วยปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเน้นความสำคัญในด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และภาวะผู้นำแบบปฏิรูป รวมถึง

แนวคิดของ George and Jones (1999), Ivancevich Matteson (1999), Schermerhorn, Hunt and Osborn (1997) Goens, and Clover (1991) ที่เสนอถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดนักวิชาการของไทย คือ เยาวภา เดชะคุปต์ (2542), กุลยา ต้นติผลาชีวะ (2542), มณเฑียร ทุมพันธ์ (2546) ที่ได้เสนอกล้ายกันว่า โรงเรียนระดับปฐมวัยจะมีประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย โดยเฉพาะปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 634 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 300 แห่ง มีวิธีการสุ่ม ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการประมาณค่าตามพารามิเตอร์ (Parameter) ตามจำนวนของตัวแปรสังเกตได้ (Observation variable) ของแบบจำลองสมการโครงสร้างที่จะทำการวิเคราะห์ (Structural equation model, SEM) ในสัดส่วน 1 ตัวแปรสังเกต ต่อ 10 หน่วยการวิจัย (Bentler, 1993) ในแบบจำลองการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 21 ตัวแปรสังเกต ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 210 กลุ่มตัวอย่าง

2. แบ่งประเภทโรงเรียนเป็น 4 ประเภท โดยใช้ระดับชั้นที่เปิดสอนเป็นเกณฑ์ ได้แก่ ประเภทที่ 1 ระดับอนุบาล 1-3 จำนวน 308 แห่ง ประเภทที่ 2 ระดับอนุบาล-ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 182 แห่ง ประเภทที่ 3 ระดับอนุบาล 1-ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 80 แห่ง และประเภทที่ 4 ระดับอนุบาล 1-ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 64 แห่ง

3. กำหนดสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทตามความเป็นจริงให้ได้ครบจำนวนที่กำหนดไว้ โดยกำหนดให้ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนเป็นครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1-3 มีประสบการณ์ในการทำงานใน โรงเรียนแห่งนั้น ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีคุณวุฒิในระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย และได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานว่า เป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดีโดยการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยให้อยู่ในวิจรณ์ญาณของหัวหน้าฝ่ายอนุบาลของโรงเรียนดังกล่าว เป็นผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัย สรุปลกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (แห่ง)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนนครผู้ให้ข้อมูล (คน)
ประเภทที่ 1 อนุบาล 1-อนุบาล 3	308	49	146
ประเภทที่ 2 อนุบาล-ประถมปีที่ 6	182	29	86
ประเภทที่ 3 อนุบาล 1-มัธยมปีที่ 3	80	13	38
ประเภทที่ 4 อนุบาล 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6	64	10	30
รวม	634	100	300

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวม 5 ตอน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยเทคนิคการหาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า แต่ละข้อคำถามมีระหว่าง 0.60-1.00 ทำการทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เป็น โรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตปริมณฑล จำนวน 50 แห่ง เพื่อทำการตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อในแต่ละตอนมีค่าอำนาจจำแนกรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบปฏิรูป			
การสร้างบารมี	5	0.632-.692	0.853
การสร้างแรงบันดาลใจ	5	0.472-.694	0.782
การคำนึงถึงเอกบุคลิก	4	0.601-.747	0.836
การกระตุ้นชาวปัญญา	5	0.633-.791	0.888
ตัวแปร			
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน			
การให้รางวัลตามสถานการณ์	5	0.365-.644	0.751
การบริหารแบบมีข้อยกเว้น โดยตรง	4	0.540-.817	0.851
การบริหารแบบมีข้อยกเว้น โดยอ้อม	2	0.819-.819	0.885

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ (r)	ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ
ปัจจัยด้านวิชาการ			
ด้านหลักสูตร	5	0.562-.775	0.864
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4	0.700-.815	0.889
ด้านการนิเทศการศึกษา	4	0.487-.715	0.816
ด้านการวัดผลประเมิน	3	0.639-.753	0.821
ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน			
ด้าน โครงสร้าง	4	0.702-.768	0.879
ด้านมาตรฐาน	4	0.599-.706	0.817
ด้านการยอมรับ	3	0.674-.788	0.840
ด้านการสนับสนุน	4	0.278-.751	0.757
ด้านความผูกพัน	4	0.622-.823	0.879
ประสิทธิผลโรงเรียน			
การปรับเปลี่ยนและการพัฒนา	4	0.595-.764	0.847
การแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4	0.594-.728	0.827
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู	4	0.224-.831	0.768
ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความรู้	4	0.424-.651	0.746
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง			
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	3	0.776-.821	0.900

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์โรงเรียนละ 1 ฉบับ จำนวน 300 แห่ง โดยมีครูเป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 1 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 24 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลอง โครงสร้างสมการ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ซึ่งได้ทำการตรวจสอบการกระจายของตัวแปรเชิงประจักษ์ (Manifest variable) ข้อมูลที่เหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคดังกล่าว ควรจะมีการแจกแจงเป็นแบบปกติ (Normal distribution) และต้องทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงประจักษ์ ที่ทำการศึกษาทุกคู่ เพื่อตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson product moment correlation, r)

สรุปผลการวิจัย

แบบจำลองตามสมมุติฐานยังไม่มี ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความกลมกลืน (Fit index) เท่ากับ $\chi^2 = 523.73$ ภายหลังดำเนินการปรับแก้แบบจำลอง ให้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยได้ตัดเส้นทางความสัมพันธ์ออก 4 เส้นทางได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Trasec) ที่ส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านวิชาการ (Acade) 2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบปฏิรูป (Trafro) ที่ส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (Envir) 3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบปฏิรูป (Trafro) ที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน (Effic) และ 4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Trasec) ที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียน (Effic) และยอมให้ความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนของตัวแปรเชิงประจักษ์ จำนวน 24 คู่ ให้มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งพบว่า แบบจำลองปรับแก้ (Adjusted model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ ($\chi^2 = 1.42$) กลยา วานิชย์บัญชา (2556) เสนอว่า ให้พิจารณาค่า χ^2/df แทนค่าสถิติ χ^2 หากค่าสถิติ χ^2/df มีค่าน้อยกว่า 2.00 ก็แสดงว่าผ่านเกณฑ์ความกลมกลืนในการวิจัยครั้งนี้ $\chi^2/df = 1.42$ ก็แสดงว่า ดัชนีดังกล่าว ผ่านเกณฑ์ความกลมกลืนโดยพบว่า ตัวแปรในแบบจำลองสมการ โครงสร้างดังกล่าว มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางที่ 3 และภาพที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของตัวแปรแฝงใน แบบจำลองสมการ โครงสร้างปรับแก้ (Adjusted model) แสดงเป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardize score)

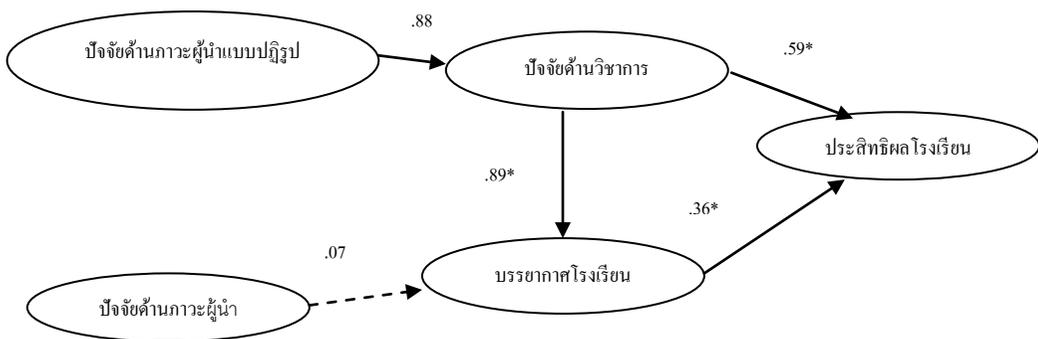
ตัวแปรตาม	R ²	ความสัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ			
			ปัจจัยด้านวิชาการ (acade)	ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (envir)	ปัจจัยภาวะผู้นำแบบปฏิรูป (trafro)	ปัจจัยภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (trasec)
ประสิทธิผลของโรงเรียน (effic)	.90	ทางตรง	.59*	.36*		
		ทางอ้อม	.32*		.80*	.03
		โดยรวม	.92*	.36*	.80*	.03
ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (envir)	.90	ทางตรง	.89*			.07
		ทางอ้อม			.78*	
		โดยรวม	.89*		.78*	.07

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	R ²	ความ สัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ			
			ปัจจัยด้าน วิชาการ (acade)	ปัจจัยด้าน บรรยากาศ โรงเรียน (envir)	ปัจจัยภาวะ ผู้นำแบบ ปฏิรูป (trafro)	ปัจจัยภาวะ ผู้นำ แลกเปลี่ยน (trasec)
ปัจจัยงานด้าน วิชาการ (acade)	.77	ทางตรง ทางอ้อม โดยรวม			.88*	.88*

$\chi^2 = 226.50, df = 159, p\text{-value} = .00035; \chi^2 / df = 1.42; RMSEA = .042; RMR = .0098; SRMR = .026; CFI = 1.00; GFI = .92; AGFI = .88; CN = 202.09$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมการ โครงสร้างปรับแก้ (Adjust model)

จากตารางที่ 3 และภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวนำมาสรุปผลตามสมมุติฐานได้ ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองปรับแก้ (Adjust model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบว่า ตัวแปรในแบบจำลองสมการ โครงสร้างดังกล่าว มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบปฏิรูป ไม่ได้มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร แต่พบว่ามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนและปัจจัยด้านวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยในข้อ 1 บางส่วน

2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร และไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนและปัจจัยด้านวิชาการ

3. ปัจจัยด้านวิชาการ มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.32 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.36 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบปฏิรูป ไม่ได้มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร แต่พบว่า มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน และปัจจัยด้านวิชาการซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานบางส่วน เป็นเพราะว่า ผู้บริหารคนเดียวที่มีทักษะการนำการเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถที่จะทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลได้ แต่จะต้องอาศัยภาวะผู้นำแบบปฏิรูป เพื่อผลักดันให้ปัจจัยด้านวิชาการของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้เกิดลักษณะของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นความเป็นเลิศวิชาการทั้งด้านเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ จึงจะส่งผลไปยังประสิทธิผลของโรงเรียน และในขณะเดียวกันปัจจัยด้านวิชาการยังส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน จะทำให้ครูในโรงเรียนเกิดความรู้สึกว่า กำลังทำงานในองค์กรที่มีความเพียบพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีโครงสร้างการทำงานที่เป็นองค์กรทางการศึกษาปฐมวัย แล้วบรรยากาศจึงจะผลักดันทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล (Avolio, Waldman & Yammarino, 1991; Burns, 1978) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542), และสุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้อธิบายคล้ายกันว่า ผู้บริหารที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถจะทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาได้ แต่ผู้บริหารจะต้องมุ่งเน้นทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการเป็นวิชาการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนก่อน ทำให้ครูตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ

2. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ไม่ได้มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร และไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน และปัจจัยด้านวิชาการไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เป็นเพราะว่าการเป็นผู้นำที่เน้น

การแลกเปลี่ยนระหว่างผลประโยชน์กับครู เพื่อจูงใจให้เกิดการสอนที่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถทำได้จริงในบริบทโรงเรียนเหมือนกับบริษัทเอกชน (Beare, 1989) เพราะว่าบริบทโรงเรียน ครูแต่ละคนมักจะตระหนักในบทบาทและหน้าที่ โดยเฉพาะกับนักเรียนปฐมวัย ซึ่งทำให้แรงผลักดันในการทำงานของครูไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงินเดือน ค่าจ้าง ผลประโยชน์ ที่เสนอโดยผู้บริหารเพียงเท่านั้น สอดคล้องกับ Adair (2003) ที่อธิบายว่า องค์กรทางการศึกษา ผู้บริหารไม่ควรแสดงบทบาทเหมือนเดียวกับองค์กรทางธุรกิจ เพื่อจูงใจครูให้ปฏิบัติหน้าที่ แต่จะต้องเน้นการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้เกิดขึ้นกับครู เพื่อให้แสดงพฤติกรรมการทำงานตามศักยภาพที่แท้จริงสอดคล้องกับอัครเดช นีละโยธิน (2546) ได้อธิบายในงานวิจัยว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนถึงแม้จะเป็นองค์กรที่มุ่งหวังผลกำไร แต่ผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าวซึ่งได้รับการหล่อหลอมให้มีความรัก ความเมตตา ความเอาใจใส่ และความเข้าใจถึงธรรมชาติและความต้องการของเด็กปฐมวัย จึงทำให้โรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยมุ่งเน้นในเรื่องการดูแลเอาใจใส่นักเรียนมากกว่าการมุ่งหวังผลกำไร

3. ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านวิชาการ มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนเป็นไปตามสมมติฐาน เพราะว่า ความเป็นวิชาการคือหัวใจของโรงเรียน และหน้าที่หลักที่โรงเรียนจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมทางพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งในการจัดการสอนของครูควรเป็นไปตามหลักวิชาการทางการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชนระดับปฐมวัยที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และนวัตกรรมการสอนปฐมวัย จึงสามารถผลักดันให้เกิดประสิทธิผลได้ และความเป็นวิชาการดังกล่าว ยังก่อให้เกิดบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ที่เสนอว่า การบริหารด้านวิชาการ ซึ่งมีขอบเขตรอบคลุมในเรื่องของหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาวิชาการด้านการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิผล

4. ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานครเป็นไปตามสมมติฐาน เพราะว่าบรรยากาศของโรงเรียนที่ดีนั้น จะผลักดันทำให้ทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่ โดยเฉพาะครู ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญ เกิดการมีส่วนร่วมในองค์กร และแสดงพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพออกมาได้ ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรในระยะยาว สอดคล้องกับแนวคิดของ Ash and Persall (2000), Brewer (1995) ที่เสนอคล้ายกันว่า บรรยากาศขององค์กรมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของครู

โรงเรียนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสอนเพียงพอ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนครูกับผู้บริหาร เป็นไปด้วยดี จะช่วยส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสอน และตระหนักถึงความสำคัญ บทบาทหน้าที่ ของการเป็นครูปทุมวัยที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรพัฒนาผู้บริหารด้วยการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีความชัดเจนในการพัฒนา และส่งเสริมผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนระดับปทุมวัย ให้มีภาวะผู้นำแบบปฏิรูป
2. ควรพัฒนาทักษะทางวิชาการแก่ครู เช่น สนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงาน อบรมเกี่ยวกับ นวัตกรรมทางการศึกษาปทุมวัย รูปแบบการสอน เทคนิคการสอนแบบต่างๆ การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การวัดและประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเปรียบเทียบความไม่แปรเปลี่ยนของแบบจำลอง (Invariance structural equation model) ระหว่างโรงเรียนโรงเรียนเอกชนระดับปทุมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ เพื่อดูความคงทน (Robust) ของแบบจำลองที่พัฒนาขึ้น
2. ควรศึกษาตัวแปรด้านแรงจูงใจในการทำงานของครู และบุคลิกภาพของครูด้านการเป็น คนใจเย็น อ่อนน้อมถ่อมตน ในฐานะตัวแปรเชิงสาเหตุเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สมการ โครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- กฤตธีตฤณณ์ ตู๋หมาด. (2557). *การบริหารสถานศึกษาปทุมวัย*. เอกสารประกอบการสอน สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปทุมวัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- เจตนา เมืองมูล. (2551). *รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง) มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, ปทุมธานี.
- ทรงพล เจริญคำ. (2552). *รูปแบบความเป็นเลิศของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิพพ์ดี.

- มณเฑียร ทุมพันธ์. (2546). *บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จกรุงเทพฯในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขต พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ศิริวรรณ หวลกระสินธุ์. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552). *รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2551-2552*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุทธนา อันเกียรติพงษ์. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อัครเดช นีละโยธิน. (2546). *การบริหารวิชาการขอ ผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- Adair, J. (2003) *The inspirational leader*. London; Kogan-Page Effective Strategic Leadership.
- Ash R.L., & Persall, M. (2000, May). *The principal as chief learning officer: developing teacher leaders*. *NASSP Bulletin*, 15-22.
- Avolio, B. J., Waldman, D. A., & Yammarino, F. J. (1991). The four I's of transformational leadership. *Journal of European Industrial Training*, 15(4), 9-16.
- Bass, B.M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: The Free Press.
- Beare, B.M. (1989). *Leadership: Can it be holistic?*. New York: The Free Press.
- Bentler, M.P (1993). Covariance structure analysis: Statistical practice, theory, and directions. *Annual Review of Psychology*, 47(1), 238-241.
- Brewer, J, A. (1995). *Introduction to early childhood education: Preschool through primary grades*. (2nd ed.) Boston: Allyn and Bacon.

- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row.
- George, J. M., & Jones, G. R. (1999). *Organizational Behavior*. (2nd ed.). New York: Addison-Wesley.
- Goens, G. A., & Clover, I. R. (1991). *Mastering school reform*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Goodhart, W. H. (1991). The instrumental and expressive characteristic of public secondary schools and effectiveness in *Dissertation Abstract International*, 51(8), 2214-A.
- Hoy, W.K., & Miskel, C. G. (1991). *Education administration: Theory, research and practice*. (4th ed). Singapore: McGraw-Hill.
- Ivancevich, J. M., & Mattesson, M. T. (1999). *Organizational behavior and management*. (5th ed). New York: McGraw-Hill.
- Purkey, S, C., & Smith, M. S. (1983). Effective schools: A review, *The Elementary School Journal*, 83(4), 427-452.
- Reid, K., Hopkins, D., & Holly, P. (1988). *Towards the effective school*. Oxford: Basic Blackwell.
- Schermerhorn, R. J., Hunt, G., J., & Osborn, N. R (1997). *Organizational behavior*. Boston: McGraw-Hill.
- Wimpelberg, R, W., Teddie, C., & Stringfield, S. (1989). Sensitivity to context: The past and future of effective school researchs: *Educational Administration Quarterly*, 25(1), 82-107.
